

REPUBLIC OF KOSOVO

158/2020

24.08.2020

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA - SUPREME COURT OF KOSOVO

Na osnovu člana 26. stav 1. tačka 1.4 Zakona o sudovima, Opšta sednica Vrhovnog suda Republike Kosovo je dana 20 avgusta 2020 godine, većinom glasova usvojila sledeće:

PRAVNO MIŠLJENJE

Krivično delo "Nepostupanje po zdravstvenim propisima tokom pandemije" iz člana 250 Krivičnog Zakonika Republike Kosova, ne može da se smatra konzumiranim od strane osumnjičenog kad se radi o kršenju opštih odluka br.01/15 Vlade Republike Kosova, o merama predviđenih za ograničenje građana.

Ovo se krivično delo smatra konzumiranim samo kad se radi o pojedinačnim odukama koje su zakonom ovlašćeni nadležni organi doneli bilo kojoj osobi ili grupi pojedinaca o nekoj konkretnoj meri da on / oni ne postupaju.

Obrazloženje

Predsednik Osnovnog Suda u Gnjilane, Ramiz Azizi, je podneskom od 20.05.2020, od Vrhovnog Suda Kosova zatražio pravno mišljenje u vezi krivičnog dela, Nepostupanje po zdravstvenim propisima tokom epidemije iz člana 250, KZRK, imajući u vidu odluku Vlade Republike Kosova 01/15 od 23.03.2020, kojim se zabranjuje slobodno kretanje gradjana i vozila u Republici Kosova od 10 h - 16 h i od 20 h- 06 h, i također u smislu presude Ustavnog Suda Republike Kosova KO 54/20 od 31.03.2020.

Analizirajući odredbu člana 250, ista propisuje da " Ko za vreme epidemije ili neke zarazne bolesti ne postupi po naredbama ili drugim odlukama donetim na osnovu propisa nadležnog organa kojima su određene mere za njihovo suzbijanje ili sprečavanje, kazniće se kaznom zatvora u trajanju do dve (2) godine."

Uzimajući kao osnov i činjenicu da je Ustavni sud Kosova razmotrio ustavnost vladine odluke, br. 01/15 od 23.03.2020 i da je presudom br. 54/20 od 31.03.2020 zaključio da odluka Vlade nije u skladu sa Ustavom Kosova.

Prvo treba imati u vidu da se ovo krivično delo vrši nepostupanjem u skladu sa unapred određenim merama, koje su kao takve doneta "*odlukom nadležnog organa*" na osnovu člana 41 i 44 Zakona o suzbijanju i sprečavanju zaraznih bolesti br. 02/L-109 i članova 12 (1.11) i 89 Zakona br. 04/L-125 o zdravstvu. Dok prema zahtevu Osnovnog Suda u Gnjilane proizlazi da se optužbe koje je podiglo Tužilaštvo zasnivaju na nepostupanje osumnjičenih na osnovu gore navedene odluke Vlade Br. KO.54/2020 od 31.03.2020.

U okolnostima konkretnog slučaja podnesenog zahteva, moramo uzeti u obzir dve suštinske činjenice: Prvo je da je ova odredba koja inkriminiše krivično delo, blanketne prirode, obzirom da upućuje na odredbe zakona odakle određeni organ donosi odluku o merama za borbu protiv epidemije, što ispada da ga nije donelo nadležni organ, a sa druge strane nemamo odluku o centralizaciji ovlašćenja u izvršnoj vlasti za borbu protiv epidemije, odnosno pandemije, i također sada postoji jedan ustavni standard stvoren u odnosu na jednu takvu odluku, koja se smatra neustavnim, što podrazumeva da je jedna takva odluka absolutnog ništavnog dejstva a isto propisuje i zakon o opštom upravnom postupku, član 52, stav 1, podstav 1.2, prema kojem administrativni akt je nezakonit ukoliko je donet bez zakonskog ovlašćenja kad "je javni organ koji je doneo akt delovao bez nadležnosti". Pod ovim okolnostima, smatram da je administrativni akt za koji je i Ustavni Sud smatrao da nije u saglasnosti sa ustavom, da bi morali da uzmemo kao osnovu aspekt njegove nezakonitosti, samo da

bismo izvukli pravedan i zakonit stav, što se tiče krivičnog dela za kojeg se traži principijelan stav.

Istovremeno moramo imati u vidu i jednu drugu okolnost: jer proizlazi da je zahtevu koji je podneo Osnovni sud u Gnjilane pridružena jedna kopija optužbe tužilaštva, dok sa činjeničnih okolnosti proističe da se radi o delu nepoštovanja ograničenja slobode kretanja, prema odluci Vlade. Sam Ustavni sud Kosova utvrdio je da je odluka o ograničavanju slobode kretanja suprotna Ustavu, gde je u tački 5 presude Ustavni sud takvu odluku Vlade proglasio nevažećom.

Kaznene mere krivične prirode u kontekstu zaštite javnog zdravlja tokom zdravstvenih vanrednih situacija, poput epidemija, mogu se primeniti samo ako su te mere strogo u skladu sa zakonom i ako ih izdaju nadležni organi koji su ovlašćeni zakonom da ih izdaju, u suprotnom, njihova primena u krivičnom kontekstu bila bi arbitrarna.

Stoga sa iznetih razloga, predlažem Opštoj sednici ovog Suda da po ovom pitanju iznese svoje pravno mišljenje .

(Pravno mišljenje je usvojeno na Opštoj sednici Vrhovnog suda održanoj dana 20 avgust 202 godine)